

Zere bekjes of oortjes?

Enkele jaren geleden bezocht ik een klein schapenbedrijfje voor een zieke ooi. Het was ergens in februari en de lente leek nog lang niet in zicht. De lammeren van de ooi hadden kleine plekjes op hun lippen.

MAURITS BOSGOED, dierenarts bij DAP Vaassen

Het houten schuurtje dat ik bukkend moest betreden wist de kou gelukkig aardig buiten te houden. De typische geuren en geluiden van een schapenstal met jonge lammeren omringden mij terwijl ik de hobbyboer zocht. Van hoger dan ik verwachtte hoorde ik een stem mij verwelkomen. “Goede avond, ik kom eraan hoor!” Bovenop een keukentrap stond meneer met een bos hulst in zijn handen; hij wilde deze staldecoratie met een strouwtje ophangen. “Dat schijnt te helpen tegen zere bekjes, haha”, aldus de veehouder die nu een halve struik hulst in zijn stal had hangen. Ik keek de stal rond en zag eigenlijk nog weinig problemen bij de jonge lammeren betreffende zere bekjes (ecthyma).

“Welke ooi heeft er uierontsteking?”, vroeg ik om een ander onderwerp aan te snijden. De ooi stond al mooi apart en had twee lammeren van een week of drie oud. Ik bekeek de ooi en voelde een harde uierhelft. Pas toen ik haar op de kont zette, zag ik de oorzaak: een vurig zweertje aan de tepel verried de manier dat de mastitisbacterie zijn weg naar binnen had gevonden. Dit koppel had misschien toch meer last van ecthyma dan ik in eerste instantie dacht. Ook de lammeren van deze ooi bleken inderdaad kleine plekjes op de lippen te hebben. Verder in het koppel was bij de andere dertig lammeren zo nog niets te zien. Ik besprak de behandeling van de ooi en vertelde wat de oorzaak was. “Dit heb ik in geen jaren gehad”, zei de boer verbaasd. “Sinds ik die hulst ophang, en dat doe ik nu al zo’n vijf jaar, heb ik het niet meer gezien.”

Verschijnselen

Wat de oorzaak ook is van het nu weer opkomen van de ziekte (vaak herintroductie van nieuw virus door bijvoorbeeld aankoop), een nieuwe uitbraak op een koppel dat geen weerstand tegen dit virus heeft, kan grote

klinische verschijnselen geven, ook bij de volwassen ooiën. Hierbij kunnen behalve alleen leasies op de lippen en neus, ook andere kopdelen en zelfs de keel ontstoken raken met moeilijk eten of zelfs de dood tot gevolg. Om de genezing van de uier in de gaten te houden en om te zien hoe de ecthyma zich verder over de andere lammeren ging verspreiden, zei ik dat ik over een week weer een kijkje zou komen nemen.

Ruim anderhalve week later, toen het weer een stuk aangename was, liepen de lammeren al een deel van de dag in de wei. Door het koppel lopend zag ik dat veel lammeren wondjes hadden op de oren. “Wat is hier gebeurd?” Terwijl ik de vraag stelde zag ik het antwoord al. Bij sommige lammeren kon je de inkt in de oren nog zien; ze waren getatoeëerd. En blijkbaar waren de wondjes van het tatoeëren een prima plek voor het virus om zich te nestelen. De schapenhouder er op wijzen dat het tatoeëren eerst even met mij overlegd had moeten worden, leek mij nu overbodig. Misschien had ik hem iets meer moeten wijzen op de risico’s van de zere bekjes. Maar goed, het resultaat was daar en we moesten afwachten hoe dit zich zou ontwikkelen. Ik liet een liter betadineoplossing achter en liet hem de lammeren die er het meeste last van hadden mee behandelen.

Zo’n twee weken later ben ik weer gaan kijken. De plekken op de oren bij de meeste lammeren waren iets groter geworden en behoorlijk korsterig. Soms was het oor zelf sterk verdikt en een enkel oor hing naar beneden. Wat wel opviel was dat geen van de lammeren een reactie liet zien op de klassieke plaats voor deze ziekte, namelijk de lippen en de neus. Ook de uierontsteking bleef beperkt tot die ene ooi. Een geluk bij een ongeluk, zou je kunnen zeggen. Maar het leed van de lammeren was er zeker niet minder door geworden. Ook waren de getatoeëerde nummers in de oren als gevolg van de ontsteking vaak niet

De lammeren van de ooi met een pijnlijk uier bleken kleine plekjes op de lippen te hebben.

FOTO: MAURITS BOSGOED

Door het koppel lopend zagen we dat de meeste lammeren en ooiën wat korstjes hadden aan het ooreinde.

FOTO: MAURITS BOSGOED

meer goed te lezen. Tatoeëren is dan wel niet meer van deze tijd, maar wanneer er sprake is van ecthyma, is het zaak bij bepaalde ingrepen net zo goed na te denken over het aanwezig zijn van dit virus. Ook het aanbrengen van oornummers kan op deze beschreven manier heftige oorontstekingen geven. §